

GRAPHIA

Tijdschrift voor Exlibriskaunst

130

Tijdschrift

voor

Exlibris-

kunst

REDACTIE:

LUC VAN DEN BRIELE

Bleekstraat 6/309-92

B-2800 - MECHELEN

"Graphia" wordt uitgegeven door de gelijknamige VZW.
Administratief secretariaat: André Vercammen, Lange Rekstraat 13 te B-9100 - Sint-Niklaas.

Abonnementen (inclusief lidgeld van de Vereniging): 850 BEF per jaar. Betaalbaar door overschrijving op rekening 403-3003611-79 van Graphia te Sint-Niklaas. Losse nummers kosten 300 BEF, voor niet-leden 390 BEF. **Nederland:** 60 gulden, betaalbaar op girorekening 5730573 bij de Postbank N.V. te Amsterdam, ten name van Graphia - Sint-Niklaas. Losse nummers kosten 21 gulden, voor niet-leden 27 gulden.

Vertalingen/Samenvattingen in "Graphia-Nieuws". Ten behoeve van de niet-nederlandstalige leden verschijnen Duitse en Franse vertalingen in de Duitse en Franse edities van het ledenblad.

Administration: André Vercammen, Lange Rekstraat 13, B-9100 - Sint-Niklaas.

Mitgliedsbeitrag/Cotisation/**Abonnement:** Belgique: 850 BEF - Ausland/Etranger: 1100 BEF - Zahlung/Paiement: **Belgique:** Rechnung/Compte: 403-3003611-79 (Graphia - Sint-Niklaas) - **Ausland/Etranger:** Postcheckkonto/Compte cheque postal Brussel 000-0616349-11 (André Vercammen - Sint-Niklaas)

Preis pro Heft/Prix par fascicule: 300 BEF.

Für Nicht-Mitglieder/Pour non-membres: 390 BEF.

Übersetzungen/Zusammenfassungen in "Graphia Nachrichten" - **Traductions/Résumés** dans "Les Nouvelles de Graphia".

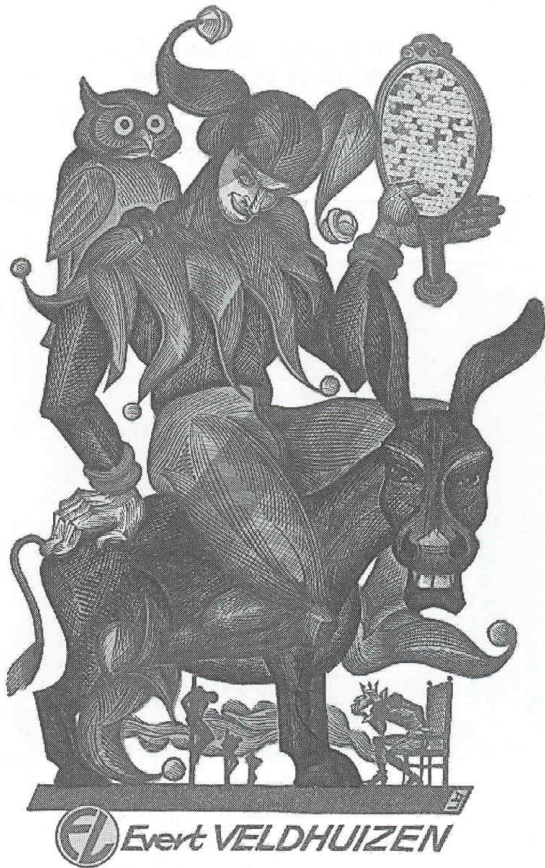
Omslag: Frank-Ivo Van Damme (illustratie) en Joke Van den Brandt (kalligrafie) - **Vignet:** André Noels

De artikels en werkljsten die in dit tijdschrift gepubliceerd worden kunnen zonder de toelating van hun auteur niet worden overgenomen.

Die Artikel und die Werklisten in dieser Zeitschrift dürfen ohne Genehmigung des Autors nicht übernommen werden.

Articles and checklists issued in this periodical can not be copied without the permission of their author.

Les articles et les listes de travaux paraissant dans cette revue ne peuvent pas être repris sans autorisation de leur auteur.

Sergej Chrapov/nominatie (boven)

Arkadi Poegatsjevski/nominatie (links)

Een prachtige synthese van de Uilenspiegel-figuur is ook te zien op het exlibris van Arkadi Poegatsjevski (zie pagina 169). Deze veelkleurige plasticgravure heeft een eervolle vermelding gekregen. De ezel lacht er al zijn tanden bloot en Tijl Uilenspiegel ziet er uit alsof hij graag zou meelachen, maar in de spiegel van zijn herinnering heeft hij te veel narigheden gezien om zijn drang naar humor ongeremd te kunnen volgen. De spiegel in dit exlibris is een rariteit en een unicum in de exlibriskunst, het is een (na verwarming) opgekleefd flinterdun blaadje metaal, in het exlibris verwerkt zoals boekverluchters vroeger bladgoud in miniaturen gebruikten.

Een andere ezel is te zien op het exlibris van de Tsjech Antonin Odehnal (zie pagina 173). Tegen de koppigheid

Zoltán Vén

**Tijl : De asse van Claes
klopt op mijn borst. Ik wil Vlaanderen
zijn bloedige muilband afrukken.
(Charles De Coster/Hugo Claus)**

van zijn trouwe metgezel gebruikt Tijl een bekende truc: hij laat de ezel naar goed zichtbare, maar onbereikbare distels happen.

Geen detail uit de legende van Charles De Coster, maar weer een totaalbeeld is nagestreefd door de Litouwer Marius Liugaila (zie pagina 172) en door de Hongaar Zoltàn Vén (zie pagina 169). Op beide exlibris zit Uilenspiegel er als straatmuzikant bij, maar de vele zwaarden en lansen - en bij Zoltàn Vén ook het rad van de folteraars - verwijzen naar een minder onschuldig tijds-klimaat.

De wapens zijn nadrukkelijk aanwezig op het exlibris van de Oekraïner Sergej Chrapov (zie pagina 169). De kunstenaar illustreert bijzonder scherp de ongelijkheid van de strijd. De schijnbare onmacht van het volk wordt gesymboliseerd door een bezemsteel, het bezettingsleger van de vreemde dwingeland hanteert een bijzonder lang en scherp zwaard. Een paar takken groeien als een kroon van geloof en hoop op het hoofd van Tijl; het hoofd van de overweldiger wordt beheerst door de onverbiddelijke blik van de arend en door de machtige maar toch al wat wankelende toren van de hoogmoed.

De invloed van diabolische krachten op het leefklimaat van de zestiende eeuw is indrukwekkend en groots uit het zwart van de mezzotint gehaald door Joeri Borovitski (zie pagina 170). In de rechter bovenhoek komt een uil aangevlogen, wellicht om te verwittigen dat een Spaanse duivel er op uit is om het samen-zijn van Tijl, Nele en Lamme Goedzak te verstoren.

De op het eerste gezicht onschuldige illustratie op het exlibris van de Vlaming Wim De Cock (zie pagina 172) verbergt een gelijkaardige ellende. Op deze hout-snede staan Tijl en Nele wat op de achtergrond. De nadruk ligt hier op de moeder van Nele, op de van hekserij beschuldigde Katelijne. Ze komt terug van een zoektocht naar heilzame planten. In het door Charles De Coster beschreven tijdperk volstond het plukken van geneeskrachtige kruiden soms om als heks op de brandstapel terecht te komen. De thematische tekst is een citaat

Volodimir Taran (boven)
Augustinas V. Burba (onder)

